

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructae

De Provisione Et Obtentione Beneficiorvm

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

653. Quid plus quàm Ordinarii possit Legatus hac suâ ordinariâ potestate circa collationem beneficiorum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74485](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74485)

quã facultate extraordinariã dum utitur, necessariò ostendere debet literas, quibus ea illi conceditur, aliàs ei non creditur; cum steterit in contrarium præsumptio, Papam à communi & ordinario stylo non discedere. *Castro. l. c. n. 10. citans Azor. p. 2. l. 5. c. 27. q. 8.* Similiter Legatus à latere conferre nõ potest beneficia vacantia in alternis 6. mensibus per concordata Germaniæ assignatis ordinariis collatoribus, eos præveniendò; quia hæc concordata habent ratione pacti, cui nec summus Pontifex derogare potest; sic tanquam æquius & probabilis censet Pirh. *de off. leg. n. 25.* citans Laym. *in c. dilectus. de off. Leg. n. 2.* contra Garciam, *p. 5. c. 3. n. 42.* ubi censet, posse Legatum concurrere cum Ordinario, non obstantibus Galliæ & Germaniæ concordatis, & ait sic decisum in *Verdum. canonicatus. 6. Martii. & 19. Iunii 1595.* quas decision. recitat *num. seq.*

6. Quintò: potest conferre beneficia sua provinciarum, etiam si spectent ad collatorem alterius provinciarum. *Barb. juris Eccl. l. 1. c. 5. n. 37.* de hoc plura paulò post.

7. Sextò: conferre potest beneficia devoluta ad Episcopum ex negligentia Patroni. *Garc. loc. cit. n. 68.* citans Selv. *p. 2. q. 3. n. 41.* posse similiter conferre devoluta ob negligentiam collatorum, doceret passim. Verum id distinguit *Castro. loc. cit. n. 6.* dicens, id posse Legatum, dum beneficia vacantia devoluta existunt intra provinciam delegationis; id verò non posse, si ea existant extra hanc provinciam, etiam si Prælatus seu collator (idem esse videtur de Patrono) ob cuius negligentiam in providendo devoluta sunt, existat, & habitet intra provinciam; eò quòd Legato concedantur beneficia sua provinciarum, sive collator eorum aliàs ordinarius sit in provincia eadem, nec ne; Cum in beneficiorum collatione potius spectetur locus, ubi situm est beneficium, quàm locus, ubi residet Collator. Ac proinde ad explorandum potestatem Legati circa beneficia non debet attendi, cui Prælato, an exempto, an ordinario; an de provincia, an extra; an jure devoluto, an ordinario competat; Sed num sint extra provinciam, vel an intra, seu de provincia. Idem tenet *Garc. l. c. n. 27.* ubi, quòd Legatus possit beneficia sua provinciarum, etiam devoluta ad Prælatum alterius provinciarum conferre; quia potest conferre beneficia sua provinciarum, et si spectent ad collationem existentis extra illam. Citat pro hoc *Rebuff. in concord. cit. de regia nominat. Lamb. p. 3. l. 2. q. 8. n. 5.* & plures alios. & n. 29. dicens, non posse Legatum conferre beneficia alterius provinciarum, etiam si devoluta, vel etiam aliàs spectant ad collationem Prælati, qui est de provincia legationis suæ; citat pro hoc *Rebuff. in p. 2. tit. de devol. versu 13. n. 38.* *Imol. in c. 2. de concess. præb. Gamb. & c. contra Selv. p. 2. q. 3. num. 40.* Additque *Garc. n. 30.* provisionem factam à Legato de beneficio, existente extra provinciam suam, nequidem tribuere titulum coloratum, & sic decisum à Rota.

8. Septimò: quòd ex dictis jam sequitur, potest Legatus conferre beneficia devoluta ad Episcopum ex negligentia Prælati exempti, si ea beneficia existant intra suam provinciam, secus si extra. *Castro. loc. cit. nu. 7.* contra Pirh. *ad tit. de off. Leg. n. 22.* neque obviare, quòd Episcopus hæc beneficia provideat tanquam Apostolica Sedis delegatus; quia delegatus se intromittit independenter à devolutione & delegatione Episcopi, ait *Ca. Leuren. Fori Benef. Tom. 11.*

Castro. ibid. addens hanc regulam: quòd delegatus non possit se intromittere in his, quæ Episcopus, non ut Ordinarius, sed ut delegatus exequitur; tantum veram esse quòdam privationem, non autem quòdam preventionem, hoc est, non possit se intromittere privativè, bene tamen cumulativè. Item veram esse in delegatione ab homine, non autem in facta à jure.

9. Octavò: quantum est de jure communi, potest Legatus à latere creare in Ecclesia Cathedrali vel Collegiata Canoniam supernumerariam, hoc est, qui solo titulo Canonicus nullos fructus percipiat, adeoque præbendam non habeat (etsi juxta probabiliorè percipere possit distributiones quotidianas, ut *Abb. in cap. pro illorum. & c. dilectus. de præb. Azor. p. 2. l. 3. c. 11. q. 5.* apud *Castro. loc. cit. nu. 12.*) cum talis creatio non tam tam difformis quàm conformis sit juri communi, juxta *c. cum Ferrariensis. de constit. cap. relatum, & c. dilect. de præb. present. de off. Leg. n. 1.* (ubi etiam, quòd, si Legatus aliquem talem Canonicum creavit, constituto Executore, ut proximè vacaturam præbendam eidem conferat, quòd is id mandatum exequi possit, etiam finitè legatione mandantis, & citat pro hoc *Gl. in cit. c. present. Castro. cit. nu. 12.* qui tamen *num. 13.* ait, id Legatum non posse spectato *Trid. sess. 24. c. 19.* cum talis Canonicus ventosus, etsi non strictum, habeat tamen aliquale jus ad præbendam proximè vacaturam; Tridentinum verò omnes expectativas & gratias ad vacatura irritavit; citat pro hoc *Gonz. & Barb. referentes sic declarasse Sac. Congregationem, juxta dicta à nobis supra de Expect.*

Questio 633. Quid plus quàm Ordinarii possit Legatus hac sua ordinariã potestate circa collationem beneficiorum?

1. **R**espondeo primò: potest beneficia sua provinciarum, dum devoluta sunt ad Sedem Apostolicam providere, quia hæc ob devolutionem non sunt specialiter reservata, argumento *c. venerabilis. de præb. Castro. loc. cit. num. 8.* citans *Abb. in cit. c. 2. & gl. in c. 1. de off. leg. in 6. v. ampliori. Azor. p. 2. l. 5. c. 28. q. 14.* *Garc. p. 5. c. 3. nu. 21.* citans *Gamb. Coraf. Cuchum & plures alios.* Unde jam inferitur, non currere Legato tempus, nempe semestre datum aliis Collatoribus ad providendum; eò quòd si ipse negligat providere intra semestre, devolvatur ad Papam; devoluta autem ad Papam ipse possit conferre. *Gamb. de potest. leg. l. 3. nu. 14. & 622.* *Castro. loc. cit. num. 9.* *Garc. loc. cit. n. 26.* contra *Lap. & Bonif. in clem. si de beneficio. de præb. censentes, Legatum non posse conferre devoluta ad Papam ex propria negligentia, & hinc currere ei tempus.* Item contra *Card. Imol. in cit. clem. Selvam Brunellum, Villadiego & c. apud Garc. nu. 24.* docentes, non posse Legatum conferre devoluta, postquam devoluta esset collatio, sive ex propria Legati, sive ex aliorum negligentia ad prælatum extra suam legationem, usque dum ultimare facta devolutio ad Papam.

2. Secundò conferre potest beneficia jurispr. clericalis seu Ecclesiastici, quod non potest Episcopus seu Ordinarius, etiam nullà facta mentione, aut derogatione dicti jurispr. *Garc. loc. cit. num. 17. & 18.* citans quamplurimos. *Tond. p. 2. c. 2. §. 6.* citans *Covar. pract. qq. c. 36. num. 2.* Item conferre potest

B b 2

bene.

beneficia jurispr. laicalis ex privilegio, etiam si privilegium sit speciale ad certa beneficia, & non generale. *Garc. n. 74. & 75.* vide dicta de hoc supra, ubi de derogatione jurispr. ubi etiam quod Legatus nequeat conferre spectantia ad juspr. laicale mixtum; de quo etiam vide plurima apud *Garc. l. c. à n. 66. & vel maxime n. 69.* ubi id negat Legato de beneficiis jurispr. mixti, in quo plures sunt Ecclesiastici.

3. Tertiò, quantum est de jure communi, potest Legatus de latere reservare beneficia vacatura suæ collationis; cum ea reservare possit, quæ potest conferre. *c. presenti. de off. leg. in 6. Castrop. loc. cit. num. 16. Laym. ad c. presenti. Pirh. de off. leg. nu. 23. Garc. num. 35. & 36. citans Coraf. p. 2. c. 3. num. 4. Cuchum l. 2. tit. 5. à num. 73. Gamb. l. 4. rubric. de pot. leg. in reservando, & plures alios: vide de hoc & sequenti Barb. juris Eccl. l. 1. c. 5. num. 55. citantem quamplurimos; cum modificatione tamè c. presenti. non nisi reservatione specialij; cum ante restrictione illam c. presenti. possit generaliter reservare beneficia suæ legationis. *F. n. de Falcon. de reserv. p. 2. q. 2. & 3. apud Garciam num. 37.* Quin & vacaturum reservare potest in favorem certæ personæ, ita tamen, ut pendente hac reservatione, hoc est, collato necdum hoc beneficio, aliam facere nequeat in eadem Ecclesia, aut beneficii alterius pertinentis ad eundem collatorem. *Garc. num. 38. Castrop. cit. num. 16. Pirh. loc. cit. juxta c. cum dilectus. de jurep. per quod tamen ista persona neque jus in re, neque ad rem, utpote quod dare non potest ad vacaturum (quod est solius Papæ) Legatus juxta c. dilectus. de preb. acquirat. Garc. cit. num. 38. citans Abbatem, Zech. Coraf. proinde vi talis reservationis non ardetur, nisi ex aliqua decentia conferre illud beneficium alteri. Unde tamen non erit inutilis talis reservatio; cum per illam impediatur Ordinarius, ne illud conferat alteri. *Garc. citans Gamb. Cuch. Duaren. & c. Castrop. loc. cit. in quo casu quoque reservationis factæ in favorem certæ personæ de proximè vacaturo, si datis Executoribus, necdum factâ collatione, Legatus defungatur officio per mortem vel revocationem, reservatio & omnis processus super illo beneficio factus irritus est, nec potest illud Executor conferre ei, in cujus favorem reservatum. Pirh. loc. cit. num. 23. Barbof. juris Eccl. l. 1. c. 5. num. 56. & 57. fusè. Verùm hæc ut dixi, quantum est de jure communi; nam stante Trid. Legatus nullatenus reservare potest vacatura, præcipuè in favorem certæ personæ. *Castrop. citans Gonz. §. 1. proem. num. 8. quanquam Laym. loc. cit. contrarium indicare videatur, dum tali personæ per hoc nullum jus ad petendum tribuatur.****

Questio 654. Quæ non possit hac potestate ordinariâ, vel etiam extraordinariâ Legatus de latere collationem beneficiorum?

1. **R**espondeo primò: illum non posse conferre reservata sive generaliter, sive specialiter, etiam dum habet facultatem conferendi beneficia, qualitercunque vacantia; sub dicta enim generali facultate non comprehenduntur reservata generali vel speciali reservatione. *Castrop. loc. cit. num. 14. Garc. n. 53. citans Mandof. de signat. gratie. tit. de indulto conferendi reservata. in principio. F. n. de Falcon. de reserv. q. 4. principali effectu 6. Simonet. & aliquot Rota decif. Legatum tamen Avenionensem habere specialiter hanc facultatem conferendi reservata quæcunque exceptis vacantibus*

in Curia, & vacantibus per promotionem ad Episcopatum, & monasteria consistorialia, testatur *Tond. p. 2. c. 2. §. 6. n. 28.*

2. Secundò, tamen si habeat potestatem conferendi reservata, adhuc conferre nequit vacantia in Curia, nisi sit specialiter expressum, & concessum; cum hæc reservatio sit clausa in corpore juris, ac proinde privilegiata, ne sub generali concessione reservatorum intelligatur. *Castrop. loc. cit. Garc. n. 55. citans Gigas conf. 7. n. 6. juxta c. 2. de preb. in 6.*

3. Tertiò conferre nequit beneficia proprie electiva, juxta c. deliberatione. de off. leg. in 6. *Castrop. loc. cit. num. 15. Laym. ad cit. c. num. 1.* (ubi etiam, quòd ea conferre possit, ubi ob negligentiam electorum devoluta sunt talia beneficia, & dignitates electivæ ad Papam, citans pro hoc *Erafm. Chok. de jurisdictione Ordinarii in exempt. p. 3. q. 30. Gamb. de potest. leg. l. 3. nu. 620.*) *Barbola juris Eccl. l. 1. c. 5. nu. 41. citans Coraf. de benef. c. 3. num. 10. Azor. p. 2. l. 5. c. 25. q. 16. Garc. p. 5. c. 1. nu. 52.* Est enim *cit. cap. deliberatione*, solum dicitur, non posse Legatum reservare Ecclesias Cathedralis, regulares, aut collegiatas, dignitatesque majores Cathedralium; sub nomine tamen reservationis venit qualibet provisio; cum non reservetur, nisi in ordine ad provisionem; Et licet ea tantum ibi nominentur, ad omnia tamen beneficia electiva extenditur ob eandem rationem; nimirum ne eligentibus eorum libera electio impediatur, quin & in *reg. 3. Cancel. Ecclesie Cathedralis, regulares, collegiatae, dignitatesque majores post pontificalem, & principales in Collegiatis sive electivæ sint sive non, reservantur; idè que ut aliquid operetur reservatio contenta in c. deliberatione de omnibus beneficiis electivis est intelligenda. ita fere *Castrop. loc. cit. nu. 15.* Competere tamen iterum specialiter hanc facultatem conferendi quæcunque beneficia secularia, & regularia, dignitates etiam majores in Cathed. post Episcopatum, cum cura & sine cura, quamvis affecta & reservata in titulum vel commendam, & de ordine in ordinem transferendi Legato Avenionensi, testatur *loc. cit. Tond. de ceterò posse etiam quemcunque Nuncium de latere conferre adhuc collegiatas habitu tantum tales: vel si collegium fuit Superioris auctoritate sublatum, tradit Barb. loc. cit. citans Gamb. de pot. leg. l. 3. nu. 93. & Garc. cit. c. 1. num. 52. Item posse eundem conferre collegiatas & regulares, ubi hæc electiva non sunt, tradit *ibidem Barb. ex Garc. idem tenet Azor apud Pirh. de off. leg. num. 23. contrarium tamen verius spectato juris communis rigore censet Pirh. cum gl. in cit. c. deliberatione, quem vide.***

4. Quartò litigiosa conferre nequit durante lite, ex quo de jure communi, nempe *c. 1. & 2. ne lite pendente*, prohibetur in eis fieri subrogatio, seu collatio ab alio, quàm à Papa. *Castrop. cit. nu. 15. Garc. cit. c. 3. nu. 56. citans Lancell. de attent. p. 2. in presat. num. 617. & Rotam in Tullensi Prioratus. 20. Novemb. 1594. ubi expressè Legatum, etiam de latere, non posse conferre beneficia litigiosa, quæ in ejus manibus libere fuerunt resignata, nisi id habeat expressum in commissione (uti hanc facultatem admittendi resignationes beneficiorum litigiosorum, eaque conferendi etiam simpliciter, vel causâ permutationis, concessam explicitè Legato Avenionensi, testatur *Tond. qq. benef. p. 2. c. 2. §. 6. n. 29.*) & in una *Verdun. Canoniaris. 28. April. 1595. & n. 60.* citans *Gamb. de pot. leg. l. 3. n. 431. & seq. ubi quòd non possit conferre beneficia jurispr. litigiosa, non quia**